

O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi

60112400 – Professional ta'lim: 60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) bakalavriat ta'lim yo'nalishining malaka talablari

Toshkent

ЎЗР ОЎМТВ
Буйруқ № 365
"25" 08 2021 йил

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

- Yunus Rajabiy nomidagi O'zbek milliy musiqa san'ati instituti;

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021- yil «24» 08 dagi 4 - sonli yig'ilishida ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2021- yil «25» 08 dagi 385 - sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.

Mazkur malaka talabi "Oliy ta'lim davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talabni rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	<i>60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi</i>	4
1.1.	Qo'llanish sohasi	4
1.1.1.	<i>60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanilishi.....</i>	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2.	<i>60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi</i>	4
1.2.1.	<i>60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari.....</i>	4
1.2.2.	<i>60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining ob'ektlari.....</i>	4
1.2.3.	<i>60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining turlari.....</i>	5
1.2.4.	<i>60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari.....</i>	5
2.	<i>60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetentsiyalariga qo'yiladigan talablar</i>	6
2.1.	Umumiy kompetentsiyalar.....	6
2.2.	Kasbiy kompetentsiyalar.....	6
	<i>Bibliografik ma'lumotlar</i>	7
	<i>Kelishuv varag'i</i>	8

1. 60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi

60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta'limda bakalavriat dasturining me'yoriy muddati 3 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. 60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanilishi.

Malaka talabi *60211500 - Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular)* ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

– mazkur ta'lim yo'nalishi bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

– ta'lim yo'nalishining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

– bakalavriat bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

– ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

– oliy ta'lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

– oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

– kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

– Oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. 60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. 60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) bakalavriat ta'lim yo'nalishi – fan, ta'lim va san'at sohasidagi yo'nalish bo'lib, san'at va madaniyat muassasalarida, davlat va mahalliy boshqaruv organlarida, davlat korxonasi va tashkilotlarida, ta'lim muassasalarida, turli fondlar va loyihalarda hamda turli mulkchilik shaklidagi san'tga oid ishlar bilan bog'liq tashkiliy-ijodiy-iqtisodiy, ta'lim-tarbiyaviy jarayonlarni tashkil etish va boshqarish, san'at ta'lim sohasining tegishli yo'nalishlari bilan bog'liq kompleks masalalari mazmunini qamrab oladi.

Bitiruvchi diplom ilovasiga Davlat Attestatsiya komissiyasi qaroriga binoan "Maktabdan tashqari ta'lim muassasalari hamda musiqa va san'atga ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internatlarida cholg'u ijrochiligi (turlari bo'yicha) fanlari o'qituvchisi kasbiy ixtisoslashu malakasi yozib beriladi

Ijrochilikda iste'dodi alohida e'trof etilgan bitiruvchi konsert ijrochisi, ansambl va orkestr sozandasi, jo'rnazov sifatida faoliyat olib boorish hamda cholg'u ijrochiligi turlarining oiladosh cholg'ulardan kasbiy va pedagogic faoliyat yuritishi mumkun.

1.2.2. 60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob'ektlari:

- san'at sohasidagi tegishli jarayonlar;
- ijodiy faoliyat jarayonlari;
- mualliflik huquqi himoyasiga tegishli qoidalar, san'at sohasining axborot va dasturiy ta'minoti;

- yaratilgan asarlar va ularning targ'iboti;
- ijodiy g'oyalarni loyihalash va amaliyotga tadbqiq qilish jarayonlari;
- o'quv-tarbiya jarayoni.

1.2.3. 60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari

- ijodiy-ijrochilik;
- professional ta'lim, kasb-hunar, umumiy o'rta, maktabdan tashqari ta'lim muassasalari hamda musiqa va san'atga ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internatlarda pedagogik;
- ijtimoiy ma'rifiy;
- tashkiliy-boshqaruv;
- ilmiy-tadqiqot faoliyati.

1.2.4. 60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari:

60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob'ektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:

Ijodiy-ijrochilik faoliyatida:

- musiqiy asarlarni yuksak badiiy saviyada ijro etish bilan bog'liq ijodiy ishlarni olib borish;
- ularni ijro etish ko'nikmalari va zamonaviy musiqiy ifodalash vositalarini egallash;
- ijro etilayotgan asarlarining mazmuni, shakli va uslubini baholash;
- katta va kichik jamoalarni badiiy rahbar sifatida boshqara olish;
- ansambllarga rahbarlik qila olish;
- musiqiy asarlarning badiiy kontseptsiyasini yaratib, teatr-kontsert muassasalari, ansambllarda sozandalik qilish;
- musiqaning mazmuni, shakli va uslubini tushunish;
- ijrochilikda badihago'ylik san'atini qo'llash;
- jamoada ijrochilik *qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.*

Professional ta'lim, umumiy o'rta va maktabdan tashqari ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyatda:

- professional ta'lim, umumiy o'rta va maktabdan tashqari ta'lim tizimining ixtisoslikka mos ta'lim muassasalarida tayyorgarlik yo'nalishida nazarda tutilgan o'quv fanlari bo'yicha nazariy, amaliy va yakka (laboratoriya) mashg'ulotlarini o'tkazish;
- zamonaviy axborot-kommunikatsiya va pedagogik texnologiyalardan foydalanib nostandart o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish usullarini ishlab chiqish va o'tkazish;
- o'qitilayotgan fanlar bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish uchun zarur bo'lgan o'quv-uslubiy hujjatlarni shakllantirish va tuzishi, tayyorlash va rasmiylashtirish;
- o'qitilayotgan fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish uchun o'qitishning didaktik vositalaridan foydalanishi;
- mustaqil ta'lim va ilmiy-ijodiy izlanish ishlari natijasida o'qitilayotgan fan bo'yicha pedagogik faoliyatni muntazam takomillashtirib borish;
- o'quv-tarbiyaviy, uslubiy va ilmiy-tadqiqiy ishlarni rejalashtirish, tashkil qilish va amalga oshirish;
- musiqa olami hodisalarini mustaqil anglash va ta'lim jarayoniga singdirish;
- o'quv jarayonini, o'quv-uslubiy, ma'naviy-tarbiyaviy va ilmiy ishlarni tashkil etishning ilg'or tajribalarini umumlashtirish va keng yoyish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

- ijodiy jarayonlarni tashkil etish faoliyati sifatini boshqarish jarayonlarini ishlab chiqish va

tadbiq qilish;

– ijodiy jarayonlarni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish;

– informatsion texnologiyalar tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan ijodiy jarayonlarni monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqish;

– atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat havfsizligi talablariga mos kelishi borasida ijodiy jarayonlarni nazorat qilish;

– ijrochilik ko'nikmalarini amaliyotga tadbiq qilish;

– ijodiy jarayonda sifatni boshqarish;

– ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilish;

– fikrlar har xil bo'lgan sharoitda boshqaruv qarorini qabul qilish;

– birlamchi musiqiy asarlarni qayta ishlash ishini tashkil qilish va uni boshqarish;

– bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishining natijalarini baholash.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

– ilmiy-tadqiqot institutlari va ilmiy markazlarda musiqa ijrochiligiga oid mavzularda ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishda ishtirok etish;

– internet tarmog'ida eng yangi ilmiy-ijodiy yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;

– musiqa san'atiga oid ilmiy to'plamlar, mahalliy va chet el ilmiy-tadqiqot yutuqlarini o'rganish;

– kasbiy faoliyat ob'ekti yo'nalishiga mos yangi ilmiy natijalar, ilmiy adabiyotlar yoki ilmiy-tadqiqot loyihalarini o'rganish;

– ilmiy-tadqiqot institutlari va ilmiy markazlarda eksperimental tadqiqotlar o'tkazish, ularning natijalariga ishlov berish, baholash va boshqa kasbiy faoliyat turlarini bajarish;

– ilmiy-tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, soha adabiyotlari ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;

– tadqiqot natijalari va ishlanmalarini tatbiq etishda qatnashish;

– ma'lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo'yicha ilmiy ma'lumotlarni tizimli tahlil qilish.

2. 60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetentsiyalariga qo'yiladigan talablar

2.1. Umumiy kompetentsiyalar:

– davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;

– xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda hayotda va o'z kasb faoliyatida foydalana bilish;

– axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo'llay bilishi, axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, hamkorlik yozishmalari va elektron aloqalarni olib borish, o'z kasbiy faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;

– yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish.

2.2. Kasbiy kompetentsiyalar:

– milliy o'zligimizni anglash, madaniyatimizni har tomonlama rivojlantirish, xalqimiz, avvalo, yosh avlodni yuksak insoniy tuyg'ular ruhida tarbiyalash, uning estetik didi va tafakkurini shakllantirishda maqom san'atining keng imkoniyatlaridan foydalana olish;

– maqom san'ati yo'nalishida ilmiy-nazariy tadqiqotlar, o'quv-uslubiy adabiyotlar yaratish, maqom san'atini radio-televidenie, ommaviy axborot vositalari, internet tarmog'i orqali targ'ib eta olish;

– me'yoriy-huquqiy hujjatlardan o'zlarining professional faoliyatlarida foydalanish

ko'nikmalariga ega bo'lish;

– maqom cholg'u ijrochiligi bo'yicha kasbiy faoliyatni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarni egallash va ularni amalda yuqori darajada qo'llay olishi;

– pedagogik jarayonda sog'lom psixologik muhitni yarata olish, ta'lim oluvchilar bilan ijobiy muloqotni tashkil etish, turli salbiy psixologik ziddiyatlarni o'z vaqtida anglay olish va bartaraf eta olish;

– pedagogik jarayonni metodik jihatdan oqilona tashkil etish, musiqiy ta'lim va tarbiyaviy faoliyat shakllarini to'g'ri belgilash, musiqa ta'limida metod va vositalarni maqsadga muvofiq tanlay olish, ularni samarali qo'llay olish;

– axborot muhitida san'at sohasiga oid zarur, muhim ma'lumotlarni izlash, yig'ish, saralash, qayta ishlash va ulardan maqsadli va samarali foydalanish;

– musiqiy-pedagogik faoliyatga tanqidiy, ijodiy yondashish, o'zining ijrochilik, ijodkorlik malakalariga egaligini namoyish eta olish;

– ta'lim sifatini yaxshilash, tarbiya jarayonining samaradorligini oshirishga doir yangi g'oyalarni ilgari surish, ularni amaliyotga samarali tatbiq etish;

– ilg'or pedagogik va innovatsion texnologiyalarni o'zlashtirish, zamonaviy ta'lim vositalari, texnika va texnologiyalardan foydalana olish, innovatsion texnologiyalarni amaliyotga tatbiq eta olish;

– izchil ravishda kasbiy o'sishga erishish, malaka darajasini oshirib borishi, kasbiy faoliyatda o'zining ichki imkoniyatlarini, pedagogik mahoratini namoyon qilish;

– ijtimoiy munosabatlarda faollik ko'rsatish, kasbiy faoliyatda sub'ektlar bilan muloqotga kirisha olish ko'nikma va malakalariga ega bo'lishi.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 002: 651. 1G'7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetentsiya, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, bakalaviratning asosiy o'quv reja va o'quv dasturlari, profil, o'qib-o'rganish natijalari, o'quv davri, tarmoqlar va sohalar, malaka talablari, bakalavriyatning o'quv jarayoni, sifatni baholash va nazorat, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv faoliyat, malaka amaliyoti, bitiruv malakaviy ishi, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlar bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, ishlab chiqarish, ijrochi-ijadkorlik, ilmiy tadqiqot jarayoni.

KELISHUV VARAG'I

ISHLAB CHIQLDI:

**Yunus Rajabiy nomidagi
O'zbek milliy musiqa san'ati instituti**

Rektor

O.Nazarbekov

202_ yil " " _____

M.O'.

KELISHILGAN:

**O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta
maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi
Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari va
ilg'or texnologiyalarni tatbiq etish markazi**

Direktor v.b.

M.Esonov

202_ yil " " _____

M.O'.

**O'zbekiston kompozitorlari va
bastakorlari uyushmasi**

Rais

R.Abdullaev

202_ yil " " _____

M.O'.

**O'zbek milliy maqom san'ati
markazi**

Bosh direktori S.Begmatov

202_ yil " " _____

M.O'.

**O'zbekiston davlat
filarmoniyasi**

Bosh direktori Z.Zairov

202_ yil " " _____

M.O'.